

RAZGOVOR S ČLANOVIMA UPRAVNOG ODBORA EUROPSKE RENDŽERSKE FEDERACIJE (ERF)

Ako ste pravi čuvar prirode znat ćete da priroda nema granica!

Većina udruga rendžera temelji se na volonterskom radu. Isto vrijedi i za većinu rada ERF-a. Dugo je vrijeme ERF u osnovi radio na vrlo niskoj financijskoj razini. Od 2022. godine dobili smo značajna sredstva od Zaklade za zaštitu okoliša Greenpeace. Zbog toga sada - barem nekoliko godina - poslujemo na stabilnom terenu

== Nataša Gajski Kovačić, Dražen Najman

S ČLANOVIMA upravnog odbora Europske rendžerske federacije (ERF), razgovarali smo o ovoj europskoj organizaciji za umrežavanje profesionalnih rendžera i drugih uključenih u svakodnevno upravljanje zaštićenim područjima; očuvanje divljih životinja i staništa; sigurnost posjetitelja; obrazovanje i provedbu zakona i aktivnosti protiv krivolova. Njihova misija je, između ostaloga, promicanje očuvanja prirode na nacionalnoj i europskoj razini, promicanje ekološke svijesti, obuka i jačanje znanja i sposobnosti čuvara prirode u Europi, razvijanje profesionalnog standarda rendžera u Europi, promicanje i dijeljenje stručnih znanja i najboljih praksi, organiziranje redovitih međunarodnih događanja na paneuropskoj razini, suradnja s europskim institucijama, nacionalnim vladama, međunarodnim i domaćim nevladinim organizacijama i institucijama te održavanje veze između Internacionalne udruge rendžera i Europske udruge rendžera. Naši su sugovornici Urs Reif, predsjednik, dopredsjednik Ilan Yeger, blagajnik João Correia, voditeljica projekta Maia Tsignadze i voditeljica odnosa s javnošću Wiebke Bomas.

== **S obzirom na godinu osnutka, European Ranger Federation je još uvijek 'mla-**

da' organizacija. Možete li nam ukratko predstaviti ERF i vaš odnos s Međunarodnom federacijom rendžera - IRF? Koliki je, po vašoj procjeni, broj europskih rendžera, a koliki ukupno u svijetu?

Urs Reif: Da, u pravu ste. Budući da smo osnovani 2017., ERF je prilično mlada organizacija. ERF ima oko 25.000 rendžera u Europi, ali naravno mnogi od njih još nisu organizirani u udruge čuvara. To je jedan od razloga zašto je jaka Europska federacija važna za podršku nacionalnim savezima. Također gledajući širu sliku, IRF je krovna organizacija za sve rendžere svijeta. Blisko surađujemo s IRF-om i stvarno je lijepo vidjeti toliko ljudi koji uglavnom rade kao volonteri za globalnu zajednicu rendžera. Ne mogu vam reći broj rendžera u cijelom svijetu, ali gledajući prošle godine, brojke rastu na mnogim mjestima. Uzimajući u obzir sve međunarodne programe za biološku raznolikost, primjerice COP15 u Montrealu prošle godine, rendžeri moraju biti ti koji će rasti jer su upravo oni - u većini slučajeva - jedini koji uistinu štite prirodu.

== **Čitajući vaš statut jasno je da su vaši članovi profesionalni i volonterski čuvari, odnosno organizacije iz cijele Europe, pa čak i pojedinačni stručnjaci iz raznih područja. Koja je vaša strategija usmjerena na jačanje populacije rangera, odnosno članstva u ERF-u?**

Urs Reif: Svi članovi ERF-a mogu biti profesionalni kao i dobrovoljni rendžeri. Naš prvi prioritet su profesionalni rendžeri u službenim zaštićenim područjima kao što su nacionalni parkovi. Ali diljem Europe postoji mnoštvo sustava za zaštitu prirode. Neke zemlje usredotočene su na profesionalne zaposlenike, dok druge uglavnom rade sa sezonskim čuvarima, nadzornicima na pola radnog vremena ili volonterima. Kao federacija koja podržava rendžere kao terenske radnike za prirodu, ne možemo zanemariti ove različite sustave. Na taj način zadržavamo fokus na onome što naši članovi zapravo rade. Gledajući te značajke i izravno razgovarajući s ljudima, vrlo lako ćete shvatiti je li netko rendžer ili ne. Ono što rendžeri trebaju u mnogim zemljama i u Europi u cijelom svijetu je priznanje za ono što svakodnevno rade. Stoga se mnogo truda ulaže u komunikaciju i odnose s javnošću za europske rendžere u našoj strategiji. Još jedna vrlo važna točka je podržati rendžere s profesionalnim osposobljavanjem usmjerenim izravno na trenutne potrebe čuvara. Oba segmenta nastojimo pokriti što bolje.

== **Koje europske i svjetske zemlje možete izdvojiti kao primjer dobre organizacije sustava rendžera ali i dobrih propisa koji se odnose na zaštitu prirode?**

Urs Reif: Na ovo pitanje nije moguće jednoznačno odgovoriti. Sustav rendžera

Foto: Archiv
Umweltakademie -
Thomas Niedermueller

Urs Reif

kao i propisi temelje se na toliko mnogo uvjeta u svakoj zemlji i uglavnom su izrazito političko područje zbog različitih interesa koji su svi usmjereni na uglavnom malo područje. Zaštita prirode konkurira poljoprivredi, ljudskim naseljima i drugim interesima. Ono što mogu reći s moje točke gledišta jest da većina zemalja niti ima dovoljno čuvara prirode niti ih dovoljno plaćaju za ovaj vrlo intenzivan posao koji zahtijeva puno motivacije.

== **ERF sudjeluje u određenim projektima i provodi program webinara, treninga i stručnih događanja za svoje članstvo. Koje su najaktualnije i najzanimljivije stručne teme za europske rendžere?**

Urs Reif: Za rendžere u Europi postoji puno različitih tema ovisno o zemlji ili prirodnom području u kojem rade. U nekim slučajevima obrazovanje o okolišu je najvažnije, objašnjavanje sljedećoj generaciji vrijednost prirode i njezinih vrsta. U drugim područjima rendžeri moraju posvetiti mnogo vremena sprječavanju krivolova zaštićenih vrsta. Postoji širok izbor problema, ali rendžeri su uvijek čuvari zaštićenog područja i njegovih vrsta. Dakle, teme ovise o tome što PA treba da ispuni svoju ulogu u zaštiti globalne bioraznolikosti.

== **Koje mogućnosti postoje u segmentu obrazovanja rendžera kako bi oni što učinkovitije obavljali svoje dužnosti?**

Foto: ERF

Ilan Yeger

Urs Reif: Obrazovanje je uvijek priča bez kraja. Susrećemo puno visoko profesionalnih rendžera diljem Europe i svijeta. Ali svatko od nas opet ima puno za naučiti. Radeći kao rendžer morate biti u toku. Pogotovo danas gdje se puno toga mijenja. Ljudi imaju različite interese. U modu ulaze nove stvari i ljudi masovno hrle u prirodu. Imate društvene medije i njihov hype za prirodom. Stoga je za rendžere bitno da stalno prate takve promjene, da su međusobno povezani i da mogu izravno komunicirati s ljudima.

== **Udruga Lisina avantura Matulji prošle je godine primljena u članstvo IRF-a, a od tada je član ERF-a i Udruga rendžera Hrvatske, koja okuplja čuvare i nadzornike prirode, odnosno rendžere iz hrvatskih nacionalnih parkova i parkova prirode. Kakvim ocjenjujete rad i angažman rendžera iz Hrvatske?**

Urs Reif: Već duže vrijeme surađujemo s našim prijateljima iz Hrvatske rendžerske udruge. Oni rade odličan posao u zaštiti hrvatskih zaštićenih područja. Branko Štivić, predsjednik Hrvatske udruge rendžera, visoko je motiviran rendžer koji uvijek održava svoju motivaciju i povezuje se s ljudima iz cijeloga svijeta. Potrebni su vam ljudi koji ostaju na kursu s visokom motivacijom dugoročno kako bi se povećao učinak rendžera. Nadamo se da će i Lisina Avantura kao privatna organizacija koračati ovim stopama i

Wiebke Bomas

povezivati se sa službenom udrugom rendžera u Hrvatskoj. Lisina je još prilično mlada u poslu rendžera i treba joj vremena da postane profesionalna i otkrije svoj fokus kao organizacija. To je ista stvar koja se događa ERF-u na europskoj razini. Uvijek se trebate što više povezivati i nastaviti učiti i postajati sve bolji. Za nas je to posebno važno jer ERF predstavlja snažnu vezu između različitih udruga i skupina čuvara u jednoj zemlji. Kao čuvari trebamo raditi zajedno na svim razinama, jer zajedno možemo postati jači.

== **Kako je raditi s tako raznolikom ekipom koja dolazi iz svih dijelova Europe i s Bliskog istoka. Kako usklađujete svoje aktivnosti prema članicama ERF-a i prema krovnoj organizaciji IRF?**

Ilan Yeger: Hvala vam na ovom sjajnom pitanju. Ako ste pravi čuvar prirode znat ćete da priroda nema granica. Nije važno nalazite li se na Bliskom istoku, u Africi, sjevernoj Europi, Južnoj Americi, Australiji - svi ljubitelji prirode žele zaštititi divlje životinje i biljke posvuda. Dakle, svi dijelimo istu strast. Mogu vam dati primjer treninga protiv krivolova koji smo odradili u ljeto 2019. u Izraelu s rendžerima iz cijele Europe uključujući dva rendžera koji su došli iz Hrvatske, iz Hrvatske udruge nadzornika i čuvara prirode. Dijelimo iste bitke, dijelimo istu strast i bila je čast upoznati kolege iz Hrvatske i naravno postali smo prijatelji za cijeli život.

A danas je prilično lako koordinirati aktivnosti i ostati prijatelji putem WhatsAppa, Facebooka ili se sastajati na konferencijama kao na posljednjoj konferenciji u Albaniji. Tamo sam stekao svoja dva dobra prijatelja Darija i Branka iz Hrvatske udruge rendžera.

== Prošle jeseni u Albaniji je održan 5. kongres ERF-a kojeg ste sada spomenuli, a kojeg je i naš časopis popratio izvješćem s obzirom na to da se radi o vrlo značajnom događaju za rendžersku struku. Kada je planiran sljedeći kongres, jesu li navedene teme i program sljedećeg skupa i je li određen domaćin?

Ilan Yeger: Još ne znamo gdje će biti sljedeći kongres i koje će biti teme. Ali znamo da bi to trebalo biti 2025. godine. Ali mogu vam reći iz povijesti Europske rendžerske federacije da je Hrvatska udruge rendžera već bila domaćin jednog takvog kongresa prije par godina. A kada je Europska rendžerska federacija tek osnovana, hrvatska delegacija bila je jedna od 17 delegacija koje su potpisale službeni početak ERF-a.

== Posluje li ERF pozitivno u financijskom dijelu?

João Correia: Dugo je vrijeme ERF u osnovi radio na vrlo niskoj financijskoj razini. Od 2022. godine dobili smo značajna sredstva od Zaklade za zaštitu okoliša Greenpeace. Zbog toga sada - barem nekoliko godina - poslujemo na stabilnom terenu. To je i razlog zašto smo u mogućnosti ugostiti trenutne obuke i poboljšati odnose s javnošću za europske rendžere.

== Iz vaše perspektive, je li potrebno povećati sredstva za rad rendžerskih organizacija i kako to postići?

João Correia: Većina udruge rendžera temelji se na volonterskom radu. Isto vrijedi i za većinu rada ERF-a. Upravo sada uspostavljamo još jednu razinu profesionalnosti zahvaljujući financiranju koje smo dobili. Ali ovo je također veliko polje novih iskustava. Volonterski rad je u redu i također vrlo uspješna stvar, ali u jednom trenutku doći ćete do kraja onoga što ste spremni žrtvovati. Na primjer susret s F2F. Iz strateških razloga to je vrlo važno, ali organizacija kao što je ERF s članovima odbora iz cijele Europe treba novac za putovanje na F2F sastanke. Dugo su sve to privatno pokrivali članovi uprave - i oni su to velikodušno i spremno činili.

Odbor ERF: Urs Reif, Artenisa Peçulaj, Michael Großmann, Maia Tsignadze, João Correia i Ilan Yeger

Ali to nije održiv način. Te se stvari tek sada počinju mijenjati i to je vrlo važno. Upravo su uspjesi postignuti kroz ove održivije mogućnosti razmjene i njihovi konkretni pozitivni učinci na zajednicu rendžera temelj za osiguravanje daljnjeg financiranja.

== Posljednjih nekoliko mjeseci intenzivno se govori o svojevrsnom globalnom projektu "30x30". Možete li nam ukratko objasniti o čemu se radi i na koji način ERF (u sklopu IRF-a) nastoji podržati ostvarenje tog cilja?

Maia Tsignadze: Od 1993. svjetski se čelnici bore za propise koji bi zaustavili opadanje bioraznolikosti diljem svijeta. Ovi su ciljevi sadržani u "Konvenciji o bioraznolikosti", CBD. Od tada se svakih nekoliko godina čelnici ponovno sastaju kako bi razgovarali o dobicima i uspjehu ciljeva za biološku raznolikost. Većinu vremena ovo je frustrirajući proces jer se većina ciljeva ne postiže. Posljednji "Aichi" ciljevi uglavnom su promašeni. Na primjer, zemlje u svijetu uspostavile su mnoga zaštićena područja prema tim ciljevima, ali u većini slučajeva nisu bile u mogućnosti instalirati odgovarajući sustav upravljanja. Tu na scenu stupaju rendžeri. Rendžeri su ti koji osiguravaju učinkovito upravljanje zaštićenim područjima na terenu, a ne na karti, na stolu ili na papiru. A sada od sastanka COP15 - 15. sastanka svjetskih čelnika o bioraznolikosti - u Montrealu, ciljevi su, na primjer, uspostaviti 30 posto zaštićenih područja s mnogo većim fokusom na upravljanje tim područjima. Rendžeri ovdje ponovno imaju vitalnu ulogu. Zbog toga je IRF sudjelovao na sastanku COP15 i promovirao rendžere i njihovu ključnu ulogu.

== Kroz nekoliko online edukacija opširno se govorilo o podizanju svijesti o važnosti rendžera i rendžerskih organizacija, odnosno o tome kako "svi zajedno moramo raditi na promociji kako na lokalnoj tako i na međunarodnoj razini". Kako ERF gleda na jačanje medijske prisutnosti?

Wiebke Bomas: Već smo značajno povećali medijsku prisutnost europskih rendžera od prošle godine, kao što možete vidjeti na našoj web stranici europeanranger.org - kroz brojne intervjue, reportaže i video zapise s europskim rendžerima, ali i povećanu prisutnost putem objava na društvenim mrežama na Instagramu, LinkedInu, Facebook, Youtube, Force for Nature i mjesečnom newsletteru.

Na svim tim platformama možete pronaći priče o rendžerima i njihovim problemima, važnosti njihovog posla, ali i poteškoćama s kojima se suočavaju i što im je potrebno kako bi bolje obavljali svoj posao za očuvanje bioraznolikosti kako je opisano u sporazumu COP 15. U našim priložima s rendžerima također pokazujemo koliko srca i duše ulažu u svoj posao - unatoč čestom nedostatku političke podrške.

S druge strane, Europska rendžerska federacija nudi rendžerske treninge, koje promoviramo i kroz medijski rad putem svih navedenih platformi. Cilj je doprijeti do što većeg broja rendžera i ojačati ih kroz izgradnju znanja i osobnu razmjenu među rendžerima iz različitih država. To činimo sudjelovanjem u treninzima licem u lice, na webinarima i na Europskom kongresu rendžera.

Ubuduće ćemo nastaviti raditi kroz intervjue, izvještaje, video zapise i druge formate na svim našim platformama kako bismo važnost rada rendžera učinili kristalno jasnim javnosti, ali i samim rendžerima. ■